

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Теодора Мирчева Георгиева,
катедра „Фармакология, Физиология на животните и Физиологична
Химия”, Ветеринарномедицински факултет, Тракийски университет,
Стара Загора

относно Конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент”
по „Химия (химия и екология)”, професионално направление 6.4.
Ветеринарна медицина, за нуждите на Ветеринарномедицински
факултет към Тракийски университет, обявен в ДВ бр. 100 от 05.12.
2014 г.

Обща информация за кариерното развитие на кандидата. Документи за участие в обявения конкурс е подал само един кандидат, гл. ас. д-р Звезделина Любенова Янева. Представените документи са съобразени с изискванията на чл.80 от Правилника за развитието на академичния състав в Тракийски университет - Стара Загора и Приложение 8.2.

Д-р Янева притежава 2 висши образования:

1)Международни икономически отношения – Университет за национално и световно стопанство, София

2)Факултет по химично и системно инженерство към Химикотехнологичен и Металургичен Университет – София. През 2007г. тя се дипломира с отличен успех и получава степента магистър. Веднага след това става асистент в катедра «Инженерна Химия на същия университет и само за две години завършва докторската програма и получава образователната и научна степен «Доктор» по научна специалност «Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология» през 2009г. От месец март 2009г. е асистент в секция «Химия» към катедра «Фармакология, Физиология на животните и Физиологична Химия», Ветеринарномедицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора, където последователно заема академичните длъжности ст.асистент и гл. асистент. Отличното владение на английски, руски и немски езици, усвоени в гимназия с преподаване на чужди езици в гр. Ст.Загора неминуемо е голямо в кариерното ѝ развитие на преподавател и изследовател.

Анализ на научно-изследователска дейност. Кандидатът представя 44 научни труда, в т.ч. дисертация и автореферат за ОНС «Доктор», 5 научни труда по дисертацията, от които 2 с висок импакт фактор, общо 38 научни публикации след придобиване на ОНС «Доктор», от които 9 в списание с импакт фактор, ръководство и мултимедиен учебник. Д-р Янева е водещ автор на 11 от представените статии, а втори автор – на 15 научни статии, което е доказателства за личния ѝ принос в изготвянето на научните трудове. Тридесет и седем научни труда са на латиница. 11 публикации са отпечатани в списания с висок импакт-фактор – *Ind.Eng.Chem.Res (IF-1,504)*; *J.Colloid Interface Sci. (IF2,233)*; *WaterSci.Technol (IF1,056)*; *Desalination (IF 1,851)*; *Water and Enviroment J. (IF 1,187)* и др., което говори, че авторът не само се позовава на познания на чужди автори, но и разпространява своите резултати в широк кръг списания. Сумарният импакт фактор на кандидата от собствени публикации е $IF = 10,269$. Докато в препоръчителните критерии за доцент на ВМФ се изискват 3(5) от трудовете да бъдат отпечатани в международни списания с импакт фактор, то кандидатката за получаване

на академичната длъжност „Доцент“ представя 3 пъти повече трудове, и то в списания със сравнително висок импакт фактор.

За качествата на научната продукция на кандидата може да се съди и от големия брой участия (11) в научни форуми, болшинството от които са международни. В настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ кандидатът участва с 44 научни труда, от които трябва да отпаднат дисертацията и свързаните с нея публикации (№№ 2, 3, 4,5,6). Така, че остават 38 научни труда по научната специалност на конкурса, отпечатани в пълен текст, в т.ч. 1 издадено „Ръководство за практически занятия“ (№ 43) в съавторство и един учебник, също в съавторство – „Химия, мултимедиен учебник“ (№ 44).

Представени са и 11 бр. Публикации, с които кандидатът е участвал в научни форуми. Те са отпечатани в пълен текст. 7 от тях са на национално ниво, а 4 са в Сборници с доклади от международни научни форуми.

Д-р Янева е търсена като рецензент от международни списания (12) с висок импакт фактор (напр. *Deasalination* IF 3,481) което е високоценено от редакторите с покана за публикуване в съответното списание.

Д-р Звезделина Янева е отличена с 3 награди и 4 сертификата за участието ѝ в международни научни форуми.

Приложени са 69 цитирания, 51 от които са в международни списания със сравнително висок импакт фактор, при препоръчителни критерии на ВМФ за 20 цитирания. Превишаването на този показател 3 пъти, представлява значим критерий за научната стойност на публикациите. Общият импакт фактор от цитатите е 110,13. По данни на СКОПУС, индекс на цитатите по Хирш е h-index=4.

Важен атестат за научно-изследователската дейност на д-р Янева е участието ѝ в девет научно-изследователски проекти, при препоръчителни критерии 1(3). Три от проектите са международни, с участници от Университети в Румъния, Македония и Норвегия, което е показателно за успешната работата на д-р Янева в колектив. На три от проектите тя е и научен ръководител, при препоръчителни критерии на ВМФ-1. Тя е участник в един национален проект, в един на МОН, в един към ВМФ, в два на университетско ниво. Както се вижда от този параграф, така и от този за цитиранията, д-р Янева многократно надхвърля препоръчителните критерии.

Д-р Янева е съавтор на „Ръководство за практически занятия (43) и на мултимедиен учебник по химия (44). Участието в написването на учебник също превъзхожда изискванията за заемане на академичната длъжност «доцент».

Основните насоки в научно-изследователската дейност на д-р Янева се отнасят към пет научни направления, от които първите три са с най-голям брой приноси:

- 1. Отстраняване на приоритетни замърсители от води чрез използване на алтернативни, достъпни и икономически целесъобразни адсорбенти.**
- 2. Химичен анализ и екологична оценка за качеството на природните води в регион Стара Загора.**
- 3. Влияние на ксенобиотици върху показателите на оксидативния стрес при бели мишки и плъхове *in vivo*.**

На базата на представените научни публикации с номера 7, 8, 9, 10, 12, 27, 31, 32, 37, 38 и 40, които са по първото научно направление са направени оригинални приноси с научно-приложен характер. Приложени са иновативни технологии с български материали за пречистване на отпадъчни води от нитро- и хлорфеноли преди заустването им в природните водоизточници.

По второто направление, по което са направени най-голям брой приноси, се изследва екологичната среда на старозагорския район. Най-общо, изследванията се отнасят в частност до съдържанието на сулфати, хлориди, фосфати и азотсъдържащи съединения във водоизточниците, защото замърсяването с тези съединения е приоритетно за бъдещето на населението на този район (трудовете 15,16,17,18,19,21,22,23,24,25,26,29,33,34,36,39,41). Проведени са мащабни изследвания на 21 показателя на повърхностни води от 17 пробовземни точки и 16 качествени показателя в проби от подземни води на територията на 4 общини и е установен статусът на повърхностните и подземни води в общините Стара Загора, Чирпан, Казанлък и Гурково. Един от приносите с проложен характер е, че природните водни тела на община Гурково, която се е считала за екологично чист район, е замърсена с фосфати.

Съставена е комплексна оценка за качеството на водите от 8 реки, 3 язовира, и 12 подземни водни тела от Старозагорския район по отношение съдържането на тежки метали. Конкретизирани са вероятните източници на екологични замърсители на мониторираните водни тела. Генерирана е експериментална база данни, която би могла да се използва за създаване на интегрирана стратегия за управление, което представлява съвременна тенденция при изследванията на околната среда по отношение контрола на замърсяването на водите. Повечето приноси в този раздел са с научно-приложно значение, но отчитам, че в усложнената екологична обстановка в Старозагорския район, те биха допринесли много за подобряване на екологичната чистота на изследваните водни тела, а оттам и на здравето на хората. Определено считам, че изследванията и приносите, направени по това направление, в най-голяма степен изграждат облика на д-р Янева като водещ специалист в областта на екологията на водоизточниците, а и тясната специалност на обявения конкурс е „по химия и екология“.

Третото направление се отнася до изпитване влиянието на новосинтезирани биологично активни вещества, които редуцират оксидативния стрес и нормализират нивата на антиоксидантните ензими супероксиддисмутаза и каталаза *in vivo* при бели мишки и плъхове (20,35). Доказан е протективен ефект на медни и цинкови соли върху антиоксидантния статус на инвазирани с *Eimeria acervulina* пилета бройлери (28). Оригинални приноси за ветеринарномедицинската практика представляват синтезираните 8 броя неописвани в литературата съединения с антикокцидийни свойства (13). Смятам, че тя ще продължи със синтезирането на нови химични вещества, които биха могли да се използват успешно в борбата с болестите по домашните животни.

Анализ на учебно-преподавателската дейност. В конкурсите за заемане на академична длъжност, важно място в комплекса от критерии за оценка на кандидата, заема и учебно-преподавателската дейност. От представената Справка №1 се вижда, че д-р Янева ще води лекции и практически занятия по 5 дисциплини – “Медицинска химия“, „Химия с основи на химичната екология“, „Химия“, Аналитична химия с инструментални методи“, „Аналитична химия с основи на хидрохимията“. Извела е успешно двама дипломанти, което показва способността и желанието на д-р Янева да предава опита си на младите. Съавтор е на ръководство за практически занятия по Химия, но много съществен факт е, че е съавтор на мултимедиен учебник по химия. Владее на два западни езика, уменията ѝ при работа с компютър, както и усвояването на специалните химични програми за изписане на формули чрез компютър са допринесли за участието ѝ в написване на мултимедийния учебник по Химия, което е най-съвременното средство за преподаване на учебния материал. Освен това, смятам,

че студентите с по-голям интерес усвояват учебния материал, когато той е поднесен по този иновативен начин, а не чрез класическите учебни хартиени носители.

Като преподавател, д-р Янева е уважавана и ценена от студентите заради своята всеотдайност, знания и принципност.

Заклучение. От направения по-горе анализ на научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на кандидата в настоящия конкурс, се вижда, че д-р Янева покрива, а по повечето показатели превишава некокократно критериите за заемане на академичната длъжност „Доцент“ както на ЗРАСРБ, така и на Правилника за развитие на академичния състав на Тракийски Университет и специфичните изисквания на ВМФ. Според мен, д-р Янева е изграден учен и преподавател по Химия и екология. За това е допринесъл и дисертационния ѝ труд за получаване на ОНС „Доктор“ и свързаните с него публикации.

Имайки предвид всичко това, предлагам на членовете на Научното жури и на ФС на ВМФ, д-р Янева да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по „Химия (химия и екология)“ Професионално направление 6.4. «Ветеринарна медицина».

14.04.2015 г.
Стара Загора

Подпис:
(проф. д-р Теодора Мирчева Георгиева)